

Til:

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til frikommuner@oim.dk

24. marts 2017

Høring over udkast til Lov om frikommuneforsøg

Dansk Erhverv har den 24. februar 2017 modtaget udkast til lov om frikommuneforsøg samt supplerende høringsmateriale den 13. marts 2017.

Dansk Erhverv organiserer en lang række af medlemsvirksomheder inden for ældreområdet samt det specialiserede socialområde, herunder bo- og opholdssteder og leverandører af socialpædagogisk støtte. Dansk Erhverv organiserer tilsvarende sundhedsvirksomheder i form af lægehuse, private hospitaler og klinikker.

Dansk Erhverv arbejder generelt for, at sikre en mere effektiv offentlig sektor. En vigtig vej er hele tiden at nytænke den måde, den offentlige sektors opgaver er indrettet på, herunder samspillet med borgerne. Dansk Erhverv kan dog ikke støtte initiativer og forslag, der på trods af status som frikommuneforsøg, skaber ulige konkurrence mellem offentlige og private leverandører eller på anden vis forringer mulighederne for en effektiv indsats for den enkelte modtager af velfærdsydelser.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv er stærkt kritisk over for et lovudkast der betyder, at kommunerne får forsøgsmulighed for at levere serviceydelser på et privat marked. Det vil sige konkret forsøgshjemmel til at tilbyde mer- og tilkøbsydelser uden for den offentlige sektor. Kommunen har allerede, gennem visitationen over for den enkelte borger, afgjort, at ekstra ydelser ikke er en del af den offentlige sektor.

Dansk Erhverv finder det helt uforståeligt, at dette sker parallelt med, at regeringen nu igangsætter et servicetjek af de offentlige erhvervsaktiviteter. Dansk Erhverv finder det tilsvarende, at lovudkastet bidrager til en risiko for konkurser i hjemmeplejen. Det sker vel at mærke, mens regeringen har igangsat en undersøgelse, der netop skal identificere årsager til konkurser i hjemmeplejen.

Frikommunenetværkene vedrørende hhv. ” sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder” og ”Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde”.

Disse frikommuneforsøg vedrører lovudkastets § 15 (kapitel 5) og § 28 (kapitel 7). Med frikommunenetværket ”sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder” samt frikommunenetværket ”Bedre styring af udgifter på det specialiserede socialområde”¹ får en række kommuner forsøgshjemmel til at sælge mer- og tilkøb af ydelser til borgere visiteret til hjemmehjælp efter servicelovens §83. Kommuner i sidstnævnte frikommunenetværk, får tillige mulighed for tilkøbsydelse af socialpædagogisk støtte efter §85.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv er direkte imod denne del af lovudkastet som indebærer, at ca. en fjerdedel af landets ca. 144.000 borgere, visiteret til hjemmepleje efter §83, er omfattet af forsøget². Dansk Erhverv påpeger, at det derfor er et endog meget stort forsøg, hvor den offentlige sektor nu får lov til at konkurrere med de private aktører - vel at mærke uden for den offentlige sektor.

Dansk Erhverv mener, at forslaget i sig selv er konkurrenceforvridende, idet kommunerne her får lov til at konkurrere på et ikke-offentligt marked. Dansk Erhverv frygter, at lovudkastet vil bidrage til, at kommunerne overtager kunder på et privat marked og derved en større risiko for konkurser.

Dansk Erhverv peger på, at ordningen allerede er afprøvet gennem det tidligere frikommuneforsøg fra 2012 til 2015. Dengang, i forbindelse med evalueringen i 2016, fremførte flere kommuner kritik af, at alle omkostninger skulle tælles med. Derfor er det afgørende for Dansk Erhverv, at der på trods af lovudkastets intentioner, ikke finder en krydssubsidiering og konkurrenceforvridning sted i forbindelse med den konkrete prissætning. Det er ikke nok at henvise til klageadgang til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvilket er særdeles vanskeligt i praksis.

Dansk Erhverv ønsker derfor, at Økonomi- og Indenrigsministeriet i forbindelse med de nye frikommunenetværk, forpligtes til aktivt at både påse og godkende den konkrete prissætning.

Konkret ønsker Dansk Erhverv følgende:

- At det påhviler Økonomi- og Indenrigsministeriet at efterse og konkret godkende fastsættelsen af pris (og hvor relevant tillige delpriser) på tilkøbs- og merydelser. Det bør være et krav til kommunerne i de enkelte frikommunenetværk, at det sker på baggrund af ekstern revisionspåtegning.

¹ Det fremgår af Økonomi- og indenrigsministeriets svarbrev til frikommunenetværket pr. 1. februar 2017, at målgruppen for ansøgningen udover socialpædagogisk støtte efter §85 også er det alene ældreområdet og således borgere visiteret til hjemmehjælp efter §83.

² Dansk Erhverv beregninger baseret 2015-tal fra Danmarks Statistik, AED023. I de 11 kommuners andel (København, Aarhus, Randers, Esbjerg, Odense, Aabenraa, Herning, Holstebro, Silkeborg, Skive og Favrskov) indgår også de borgere, der har valgt en privatleverandør.

- At det påhviler kommunerne særskilt, at beregne alle deres tilkøbskategorier. Dette er vigtigt, da kommunerne må forventes, udover hjemmepleje som praktisk hjælp og personlig pleje, at åbne for salg af øvrige serviceydelser som den kommunale i dag ikke producerer.
- At alle priser fremlægges på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside.

Ovenstående uddybes i afsnittet herunder, med specifikke bemærkninger til de konkrete frikommunenetværk.

I forhold til tilkøbsydelser (udover merkøb af visiterede ydelser), ønsker Dansk Erhverv også, at Økonomi- og Indenrigsministeriet laver en klar afgrænsning af, hvad kommunerne må og hvad de ikke må. Konkret foreslår vi, at ministeriet (som led i frikommuneforsøget) udarbejder en konkret negativliste over de opgaver som kommunerne ikke må udføre.

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet, at formålet er mere sammenhæng samt hensynet til at styrke borgerens tryghed og frie valg. Dansk Erhverv mener, at mere sammenhæng for borgeren må forudsætte et reelt udvidet frit valg på flere visiterede ydelser, herunder genoptræning, rehabilitering og hjemmesygepleje. Det er i forbindelse med en isolering af det frie valg til en enkelt bestemmelse i lovgivningen (servicelovens §83), at borgeren oplever en reel begrænsning i sammenhæng og kontinuitet.

Dansk Erhverv peger også på, at regeringen netop har igangsat et analysearbejde, der skal af-dække årsager til konkurser i ældreplejen (hjemmeplejen). Dansk Erhverv vurderer, at lovudkastet bidrager negativt ved at udhule den samlede volumen for de private leverandører, der på området for de visiterede ydelser (servicelovens §83). Det sker netop på et tidspunkt, hvor flere virksomheder inden for hjemmeplejen er udfordret af hård priskonkurrence. Som hovedregel må det forventes, at de merydelser, som 11 af landets kommuner nu får en forsøgshjemmel til, går fra eksisterende volumen hos private leverandører af hjemmepleje.

På den baggrund finder Dansk Erhverv det meget kritisabelt, at det ikke anerkendes i lovudkastets obligatoriske vurdering af omkostninger for erhvervslivet (jf. punkt 10 under de generelle bemærkninger), at netop dette forslag risikerer at få endog vidtrækkende økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Ganske enkelt fordi kommunerne overtager opgaver, som i dag er et privat marked.

Dansk Erhverv frygter, at dette lovudkast vil føre til endnu flere konkurser. Specifikke bemærkninger til frikommunenetværkene vedrørende hhv. ”sammenhængende indsats på tværs af sektorområder” og ”Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde”.

Dansk Erhverv henviser til, at seks andre kommuner fra 2012 til 2015 havde samme forsøgshjemmel til at tilbyde tilkøbsydelser. Forsøget blev i juni 2016 evalueret af Det Nationale Institut for

Kommunernes og Regionernes Analyse og Forskning (KORA), og erfaringerne var ikke gode. Evalueringsrapporten viste, at de ældre ikke benyttede sig af tilkøb hos den kommunale leverandør af hjemmepleje, og at en årsag vurderes at være, at prisen på tilkøbsydelser af borgeren generelt blev vurderet som for høj.

Dansk Erhvervs opfattelse er, at dette meget vel kan skyldes, at kommunerne som en del af frikommuneforsøget var ekstra opmærksomme på den rette prissætning, altså at prisen i højere grad end normalt afspejlede kommunens reelle omkostninger.

Dansk Erhverv anerkender, at det i lovudkastets § 28, stk. 2 fremgår, at ”prisen på tilkøbsydelserne skal afspejle de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved at tilrettelægge og levere tilkøbsydelser” samt at ”kommunalbestyrelsen, som led i ansøgningen om godkendelse af forsøg med tilkøbsydelser skal oplyse, hvorledes fastsættelsen af prisen for tilkøbsydelser finder sted”.

Dansk Erhverv mener også, at det skal fremgå, at salg af merydelser omfattes af ovenstående.

Vedrørende frikommunenetværk om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet

Dansk Erhverv skal her henvise til høringssvar, som er fremsendt af Dansk Arbejdsgiverforening.

Vedrørende frikommunenetværket ”Nye samarbejdsformer på det somatiske akut-område”.

Dansk Erhverv repræsenterer en lang række ikke-offentlige virksomheder, som i dag leverer omsorgs-, pleje-, og sundhedsydelser af høj kvalitet, både i såvel borgerens eget hjem, på plejecentre, i lægehuse og på private hospitaler og klinikker.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv kan bakke op om tankerne i dette frikommunenetværk. Dansk Erhverv finder indværende frikommuneforslag, der har fokus på nye tværsektorielle samarbejdsformer på akutområdet – med primært fokus på målgruppen ”den ældre medicinske patient og borgere med kroniske sygdomme”, meget relevant. Dansk Erhverv deler sammen med sine medlemmer, visionen om at skabe reelle sammenhængende borger- og patientforløb, hvor ingen falder mellem to stole. Dermed er de ikke-offentlige leverandører med til at understøtte et sammenhængende sundhedsvæsen for den ældre medicinske patient.

I et sundhedsvæsen, hvor private aktører spiller en stigende rolle, mener Dansk Erhverv derfor, at frikommuneprojektet bør inddrage de private omsorgs- og sundhedsvirksomheder enten direkte i et offentlig-privat samarbejde eller indirekte. Det kan være gennem inddragelse af Dansk Erhverv eller brancheforeningen for private sundhedsvirksomheder, Sundhed Danmark gennem plads i eventuel styre- eller referencegruppe.

Dansk Erhverv stiller sig til rådighed for uddybningen af dette høringsvar.

Med venlig hilsen

Rasmus Larsen Lindblom
Velfærdspolitisk fagchef